REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorī nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourī de anuncīurī:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărī mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare ți.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francī, pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francī.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorī.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banī. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 150. Brașov, Vinerī 7 (20) Iulie. 1900.

Mai încet cu dragostea.

Biuroul de pressă unguresc lucréză bărbatesce în a pregăti terenul pentru așa numitul pact între guvern și Românī, despre care am avut ocasiune de a vorbi la acest loc.

Scopul este, cum scim, ca Românii, renunțând la politica de abstinență de până acum, sĕ ia parte cu toții la alegerile viitóre, dând tot concursul lor guvernului Szell.

De-odată ne pomenirăm, că foile ungurescī scriu érășī articulī lungī aducênd în discusiune ideia de împăcare și înțelegere a Românilor cu cei dela putere.

Am arătat la tóte ocasiunile, că tótă comedia cu „frățietatea" și cu „pactul" derivă din cercurile politice maghiare. Cu alte cuvinte, că tóte sunt puse la cale. S'au găsit și unele foi române, carī au întrat în discusiunea pusă de presa maghiară c'un plan ascuns, bine cumpĕnit, și astfel -- sĕ ni-se ierte espresiunea — s'au făcut de rîs,

Situația poporului român de astădī e destul de bine cunoscută și cei-ce au ochī pot sĕ o vadă și sĕ se convingă despre ea. Nimenī care o cunósce însĕ nu va îndrăsni sĕ afirme, că Românii din Transilvania, Bănat și Țéra unguréscă — chiar sĕ o voéscă și sĕ o dorésca Szell cu ai sĕi de o sută și de o miie de orī — ar fi adī în posițiune sĕ încheie pacturī, séu și numai o înțelegere specială față cu viitórele alegerī. Póte guvernul se trateze cu partidele politice de tóte nuanțele din țéră, dér nu va puté sĕ se înțelégă cu Românii, în mod valabil pentru aceștia și nu mai puțin pentru guvern, pe câtă vreme partidul național român este împedecat prin forța brutală de a funcționa.

E curios și ne mai audit, că după-ce ai trântit pe adversar la pământ și l'ai legat de mânī și de picióre, și după-ce i-ai mai înfundat și un nod în gură, ca sĕ nu pótă nicī chiar sĕ mai strige, sĕ-l invițī sĕ facă frățietate și sĕ stabilescă o înțelegere cu tine.

Și óre nu așa se presentă lucrul în realitate, când adversarii esistenței nóstre naționale, în starea desolată, la care ne-au redus, vin și ne vorbesc de „înțelegere", de „pacturī" și Dumnedeu mai scie ce? Când vréi sĕ dovedescī cui-va, că ai bune intențiunī față cu el, că dorescī a-te înțelege cu el în pace și în bine, atuncī e lucru firesc, ca, décă atêrnă dela tine, sĕ facī tot posibilul ca sĕ-l eliberezī mai întâiŭ de cătușile ce-i împiedecă mișcarea și sĕ-i redai graiul liber.

Cum stau adī lucrurile însĕ, Românul este proscris în viața publică și eliminat în sensul adevĕrat al cuvêntului din cadrul constituțiunei.

Ce voițī dér sĕ vĕ declare și sĕ facă adī Românul în numele naționalității sale, despre care nicī guvernul, nicī partida lui, nicī opusițiunea maghiară nu vré sĕ scie, și pentru care pretutindenī se vede astădī asuprit, prigonit și huiduit?

Ce politică mai pot face Românii ca întreg, ca naționalitate, când acésta este anatemisată de toțī factorii dela putere? Ca „individī maghiarī de limbă română" pot sĕ se angajeze mamelucī, dér acésta nu mai este nicī înțelegere, nicī pact, ci o simplă tocmélă de simbriaș.

Așa departe însĕ n'am ajuns noi cu causa nóstră, cu tóte loviturile și desastrele, ce a trebuit sĕ le suferim. Poporul nostru e legat și ferecat, dér puterea lui nu este încă înfrântă.

Sĕ-șī pue de-ocamdată pofta 'n cuiŭ gazetarii ungurī. Românii sunt prea cumințī și prea pățițī, decât ca sĕ între în cursă, înduplecându-se a-șī formula, individual, propria sentință de mórte națională. Vor sci ei cum sĕ-șī ajute și se pot, decī, lipsi de lovitura de grațiă, ce li-o pregătesc adversarii secularī.

Din România.

Cu privire la situațiune se anunță următórele:

Toțī ministrii au sosit Marțī diminéța în Sinaia, unde la órele 12 a fost consiliu de ministri sub președința Suveranului. Cu acéstă ocasiune președintele consiliului *Cantacuzino* a depus formal dimisiunea cabinetului în mânile Suveranului. Regele a primit dimisiunea. Toțī miniștri au declarat, că vor susținé noul cabinet, afară de d-l general Manu, care a declarat, că va păstra o atitudine de espectativă și se va demite din demnitatea de președinte conservator al clubului central. După consiliu ministrii au fost reținuțī de Maj. Sa la dejun.

*

D-l P. P. *Carp* a fost primit Miercurī diminéța de către Maj. Sa Regele la castelul Peleș. Maj. Sa i-a încredințat misiunea de a forma un cabinet de cocentrare conservatóre. D-l Carp a fost reținut la dejun la palat, ér séra a plecat la Bucurescī.

Se aștepta, ca astădī, Joi, cabinetul sĕ fiă format.

*

D-l P. P. *Carp* a sosit în Sinaia deja Marțī séra și îndată după masă a făcut o visită d-lui Take *Ionescu*, cu care a conferit asupra situațiunii.

Călĕtoria lui Koerber la Ischl preocupă constant pressa austriacă. „Neue Freie Presse", revenind asupra călĕtoriei, susține cu hotărîre, că ministru-președinte Koerber a presentat cu ocasia acésta monarchului *propunerī positive* în privința delaturărei crisei parlamentare. Incât privesce planurile guvernului fóia progresistă liberală dice, că guvernul are de gând sĕ convóce la tómnă parlamentul, după-ce voința neschimbată a corónei este, ca *Cehii și Germanii sĕ se împace odată.* Din acésta apare, că propunerile, ce le a presentat Dr. Koerber monarchului, cuprind și disposițiunī referitóre la *cestiunea limbei*, dér ele nu eschid nicī alte cestiunī. „Neue Freue Presse" crede a sci, că guvernul nu va mai face încă odată încercare cu conferențele de înțelegere, ci va tracta deosebit de-oparte cu Cehii, de altă parte cu Germanii, dându-și silință a aplana pe calea acésta divergențele principiare. Décă acésta se va adeveri, atuncī planul de *octroare* a legilor de limbă póte fi considerat de-ocamdată numai ca ultimul mijloc.

Fișpanii. Se ventiléză mult de un timp încóce în diaristica maghiară scirea, că guvernul Szell ar avé de gând, ca în prejma nouelor alegerī dietale se facă marī schimbărī în corpul fișpanilor: pe unii sĕ-i dimisioneze, pe alții sĕ-i permute, ér locurile vacante sĕ le ocupe cu persóne nouĕ. Până acum însĕ d-l Szell n'a făcut nimic în direcția acésta, fiă că-i este greu, fiă-că póte nu vré sĕ se strice cu anumiți ómenī din provinciă, carī deși au rĕmas în fișpănii de pe timpul regimului Banffy, totușī mai contéză la sprijinul lor. Sunt interesante constatările unei foi guvernamentale privitóre la „cestiunea fișpanilor". Ea dice, că acum după „schimbarea de sistem" nimenī nu mai vré sĕ fiă fișpan, fiind-că adī nu s'ar mai puté face trebșórele din trecut. Despre fișpanī dice, că sunt mai mare putere, decât un ministru în țéra lui. Ei nu atêrnă dela nimenī, decât dela ministru-președinte și de interne; pot face ce voesc cu întreg comitatul, mai ales décă esecută punctual ordinele ministrului de interne și décă corespund intențiilor politice ale ministrului președinte... Fișpanii au fost până acum spionī, séu corteșī séu pașale. — Ce vor fi pe viitor?

Cestiunea economică în Bucovina.

II.

Acum trecem la o tristă pagină, care face sĕ te podidéscă lacrimele, cu atât mai mult, cu cât tocmai politicianii românī oportuniștī pórtă vina cea mai mare.

Blăstĕmul întregului neam românesc se légă de numele acelora, carī se incumetă a apĕra și adī dróia celor mai periculoșī parasițī, carī forméză cea mai gróz-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Romeo.

— Fine. —

Lumea se rărise, trăsurile se mai conteniseră și o liniște somnorósă se întindea pe de asupra corónelor de frunde înverdite. Luna ne bătea drept în față și stelele străluceau pe cerul senin, ca nisce bóbe de argint pe un covor albastru.

„Orī-cât de chinuitor ar fi fost trecutul, tot ițī amintescī cu drag de el, când n'ai altceva mai frumos de ce sĕ-țī aducī aminte"—și fruntea lui se întunecà ca o di posomorîtă.

Apoi reluà:

„Ascultă-mĕ..., sciu că are sĕ te pună pe gândurī istoria vieții mele, dér țī-o voiŭ spune, voiŭ smulge din întunerecul trecutului licăririle, ce le mai vĕd încă abia sclipinde, carī 'mī sunt dragī și n'așī vré sĕ le las sĕ móră...

N'am avut fericirea sĕ-mī cunosc părinții, și nicī-odată nu mī-a vorbit cineva despre ei. De aceea când vĕd câte o mamă cu copii de mână, mĕ cuprinde jalea, privirea mi-se 'npăinginesce și mĕ cufund par'că într'un întunerec fără marginī.

De mult.., în cea mai depărtată copilăriă mī-aduc aminte, că mĕ ținea o cerșitóre bĕtrână de abia se mai tîra și cerșiam amêndoi tótă diulica pe strădile unui oraș de peste Dunăre.

In timpul iernii, nopțile le petreceam într'o crâșmă din marginea orașului, ér vara durmeam pe unde ne prindea nóptea. Nu poțī sĕ-țī închipuescī ce suflet bun avea mama Maria, așa-i diceam eu bĕtrânei, și cum mĕ mângăia și cum mĕ îngrijea.

Nu sciu cât timp voiŭ fi umblat cu dênsa, destul că aveam póte șépte anī, când a murit și-am rĕmas rĕtăcit în lume. Nu sciu nicī când a murit, nicī unde au îngropat'o..., atâta numai mī-aduc aminte, că într'o di m'am trezit singur pe strădile orașului.., singur! Ea, când voia sĕ-mī spue séu sĕ-mī dea ceva, mĕ chema: „Romeo, fă-te 'ncoa Romeo, puiule..." și Romeo 'mī-a rĕmas numele până 'n diua de adī; n'am altul.

Vre-o trei anī apoi am cerșit singur. Indată-ce căpĕtam cincī parale séu un gologan, îmī cumpĕram o bucată de pâne și mĕ duceam sub nisce pomī, de sigur era vre-o grădină publică, unde vĕduiŭ într'o di pe nisce băețī jucându-se cu mingea. De cele mai multe orī îī găseam acolo și simțeam o nespusă bucuriă sĕ-i privesc. Luam parte la tóte emoțiile lor, rîdeam cu ei și nu odată m'am pomenit sărind de bucuriă, când vre-unul mai simpatic sufletului meu nimeria pe celălalt. Când mingea aruncată prea tare o lua pe cóstă la vale, toțī strigau la mine: „După ea țigănușule!" și vesel dam de-afuga pe cóstă, de-mī săria pânea de subsuóră, și le aduceam mingea și nu mai puteam de fericire.

Intr'o di vĕduiŭ pe un băiat trăgênd nisce dungī albe pe o bancă văpsită, cu o bucată de cretă — se 'nțelege, că eu nu sciam, că-i dice cretă. — Un ceas m'am ținut după el și l'am rugat sĕ mi-o dea mie. In sfîrșit când a întrat într'o curte, mī-a aruncat'o. Am ridicat'o și am pornit mândru pe stradă, trăgênd pe fiă-care póртă câte o dungă, după ce mĕ uitam mai întâi, sĕ nu mĕ vadă nimenī. Acestea au fost primele începuturī de pictură.

Intr'o di, era pe la sfrșitul tómnei, stĕteam lihnit de fóme într'un colț de stradă, pe-o pétră. Un vênt rece, amestecat cu ploiă mĕ pĕtrundea până la óse. Era spre sară și nu căpĕtasem încă nimic. Incepuiŭ sĕ plâng și unui domn, care trecù pe lângă mine, 'i se făcù milă; se apropie și mĕ 'ntréba, de ce plâng? Suspinând printre lacrimī îi spusei că mi-e fóme.

Nu-mī mai aduc aminte, ce m'a mai întrebat; m'am pomenit acasă la el. Am stat așa vre-o sĕptĕmână și în tótă diua mĕ trimetea sĕ-i duc scrisorile la cutie.

Peste puțin timp am venit la Bucurescī. Cincī anī am stat ca servitor la domnul acesta, în care timp nu m'a certat o singură dată. Chiar când nu făceam câte ceva, îmī spunea cu frumosul și apoi nu se prea sinchisia el de praful ce rĕmânea de multe-orī pe masa lui de scris. Era gazetar, și vecīnic era preocupat de subiectele, carī trebuiau absolut scrise pentru diua de mâne. De câte-orī îmī isprăveam treburile, m'apucam și desemnam pe nisce hârtii, ce le furam de pe masa lui și pe carī le păstrez și adī pe fundul coférului. Când n'avea ce face, mĕ chema lângă el și mĕ 'nvĕța sĕ cetesc. Mī-aduc aminte, că nu

nică plagă pentru țĕranul bucovinean, carĭ pentru hatîrurĭ personale cutéză a susține habotnica mulțime a Jidanilor, ce au împĕnat tóte comunele, umplând țéra de miseriă și murdăriă.

Incă înainte de anexare fiiĭ luĭ Israil erau încuibațĭ în țĕră, puiau deja acĭ. La 1777 în 12 Octomvre, când boierimea, mănăstirile, clerul mirean, satele și orașele s'au adunat la Cernăuțĭ pentru a depune jurămêntul de fidelitate în mânile generalului Splenyi, Jidanii au fost esclușĭ din alaiŭ din causa neconsiderabilului numĕr. Pe atuncĭ nu visa nimenĭ, că va sosi odată timpul, în care politicianii românĭ vor peți grația acestor parasițĭ.

Omida s'a înmulțit mereu în mod natural și prin admigrare din Galiția și provinciile rusescĭ, încât Bucovina deveni pentru ei al doilea Canaan. Pe când la anexare se aflau numai 400, află Bogdan-Duică la 1890 în acéstă țéră 82.717, séu 12·79% Jidanĭ, exclamând: „S'au înmulțit mereu după legea șórecilor dela móră. Clasa, ce i a crescut și care în desvoltarea istorică a Bucovinei i-a ajutat sĕ sară în șea și li-a ascuțit pintenii, cu carĭ sângeră adĭ césta poporului, clasa ce adĭ îi crуță mult, trebue sĕ se dée în lăturĭ când acest rĕu economic este combătut. Sub pretext de toleranță religiósă se cere crutarea cămătarilor și se propagă iubirea crâșmei. Cine a gonit pe Jidovĭ din sinagoge, ca sĕ vorbițĭ de intoleranță? Sub pretext de umanitate se cere, ca țĕranul sĕ fie lăsat pradă prostiei sale și șiretlicurilor jidovescĭ". Am reprodus aceste cuvinte ale eruditului bărbat, care li-a frecat harțagul mamelucilor în broșura asupra Bucovinei, drept confirmare a espunerilor mele.

Sciu că prin acestea voiŭ atinge cam neplăcut córda simțitóre a baronului Mustatza, hahambașa Jidanilor din Bucovina, dér interesul națiunei priméză.

Sĕ îndreptăm privirile nóstre érășĭ asupra satelor. Aci aflăm adevĕrate stărĭ sociale medievale. In mijlocul satului se află în locul castelului medieval curtea arêndașului și hanul cârciumarului, de unde se întinde Jidanul ca polip distrugĕtor asupra vecinilor corumpênd, cămătărind și cocoțêndu-se pe ruinele bieților creștinĭ până la gradul de mare proprietar.

Jidanii au în arêndă tóte cârciumile din țéră și grijesc, ca în fie-care comună sĕ se ofere prilejul în cât multe locurĭ pentru stricarea poporului. Prin pilde rele, prin sfaturĭ mișelescĭ se demoraliséză țĕranul din an în an așa de rapid, încât la urmă nicĭ cel mai binevoitor nu-i póte ajuta.

Alcoolismul cu cortegiul de bóle, bântue deja cumplit tóte satele. Rachiul importat din Galiția, plin de ingrediențe toxice, otrăvit mai ales cu vitriol, așa numita „bulearcă", în timpul mai nou un fel de rum, distruge și ultima scânteiă de consciință, ce mai sclipesce în sufletul țĕranului strîns ca în clesce de miseriă. Când îșĭ pierde neferĭcitul conscienţa, când „bulearca" îl dobóră la pămênt în mijlocul cârciumei, atuncĭ inima bestialului jidan tresare de bucuriă, oferindu-i-se prilejul unui minunat „gheșeft", făcênd o socotélă de ḑece orĭ mai mare de cum se cuvine.

Astfel slăbesce starea materială a țĕranului până cade jertfă creditorului necrutător; căcĭ jidanul n'are interes de a păstra vigórea poporațiunei muncitóre, daraverile cârciumarului merg perfect de bine în mijlocul unei poporațiunĭ sĕrace, căcĭ cea economă, harnică și avută nu dă clienţĭ obicĭnuițĭ la cârciumă.

Precum ciuma cuprinde numai un organism, ce posede dispositia, ast-fel și Jidanii au aflat basa în starea economică bolnavă, ocupând fie care ungher al țĕrii în mulțime din ce în ce crescêndă, încât adĭ nu sciu orĭ de se mai află vr'un sat în Bucovina fără Jidanĭ. Deja Euzenberg ḑice (1778—1786), că ei veniau cu duiumul în Bucovina plină de libertățĭ și de mândrețe și cu puține dărĭ. Așa-déră basele de speculațiune neţermurită și de îmbogățire, pe carĭ s'a ridicat Jidovimea, sunt fórte vechĭ.

In a. 1894 preoțimea a inițiat cu óre care efect o agitațiă contra beției de rachiŭ. Atuncĭ organul baronului Mustatza „Bukowinaer Post" în numĕrul din 7 Iunie a țipat, că propaganda este *socialistă-comunistă*. In Nr. 118 spune, apoi că agitația va scădé venitul fondului de propinațiă, în care cas diferența ar trebui acoperită de *toți* contribuabilii, adecă nu ca până acum, numai de cei ce beau rachiŭ, de *țĕranĭ*. Așa lucréză politicianii oportuniștĭ condușĭ de o creatură ca Mustatza pentru țĕrănime, acésta-i căldura inimei lor.

Ba chiar mai mult. „Gazeta Bucovinei", care avea în program îngrijirea de sórtea țĕranului, s'a asociat la aceste vocĭ jidovescĭ, scriind un articol în numĕrul din 16 August, care s'a reprodus apoi cu mare satisfacțiă și bucuriă de „Bukowinaer Post". Prin acéstă activitate a încăruntit baronul Mustatza. Ce ḑicețĭ voi cei dela „Timpul", vețĭ asculta și aci orbiș de fanariotul acesta?

Amintim încă și aprecíarea lui Budai Deleanu: „Arêndașii din Bucovina sunt peste tot Jidanĭ, căcĭ numai Jidanul posede istețimea pentru a face pe cel ce nu-i pricepe socotéla sĕ înțelégă, ca la lumina sórelui, că bunătatea unei moșii consistă în aceea, că țĕranii sĕ beie din ḑi în ḑi, din an în an tot mai mult și mai mult. Așa, că ast fel de ómenĭ sunt căutațĭ și spriginiţĭ nu numai de arêndașiĭ lacomĭ, ci și de ceilalțĭ posesorĭ de moștenire".

Asupra unui popor pe o tréptă culturală primitivă s'au năpustit cei mai rafinațĭ comercianțĭ din lume, carĭ trăesc numai din negoț și din intreprinderĭ lucrative, iau în arêndă moșiile boerescĭ, morile, felurite dijme, procurându-șĭ subarendașĭ tot de rassa lor. Arendéză trăsurile boerescĭ, tóte transporturile de lemne (cheresteie, scândurĭ, grinḑĭ, etc. —), de piatră ș. a., tóte întreprinderile industriale și lucrările drumurilor districtuale. In mânile lor se află întreg comerciul cu vite, victualiĭ, haine și tóte obiectele apărținĕtóre casei și agriculturei. Cei mai bigoțĭ și mai rapacĭ vrășmașĭ ai celorlalte némurĭ, cei mai șirețĭ și mai umblațĭ prin lume, curtierĭ, samsarĭ, precupețĭ, cămătarĭ, meseriașiĭ cei mai neîndemânatecĭ pórtă o luptă inegală cu un popor lipsit cu desăvîrșire de lumină, de care n'are milă ciocoiul, dér nicĭ fiiĭ sei netrebnicĭ, carĭ ling blidele ciocoiului.

La 1804 constată chiar un călĕtor prin Bucovina, că jidanul este indispensabil pentru țĕranul autochton. Neîndeletnicindu-se cu agricultura, Jidanul vagabondéză din un district în altul, ținênd întréga țéră ferecată sub avidele sale buze, căcĭ nimenĭ nu o are sĕ mântue țéra de aceștĭ otrăvitorĭ ai miserei sale vieţĭ, distrugĕtorii cei mai energicĭ ai proprietății naționale.

Jidanul nu are interes a aduce pe moșia arêndată o îmbunătățire trainică și temeinică, nu are interes a păstra vlaga și fertilitatea pămêntului, scopul lui e numai sĕ ia venitul lui cel mai mare, fără a se îngriji de viitor. Intreg inventarul agricol al Jidanului consistă numai în o șandrama, unde-șĭ strînge pânea țĕranului. După mărimea șandramalei se póte conchide la mărimea posesiunilor.

Décă pădurile cad odată pe mâna lor, le taiă fără rost, absolut fără un sistem rațional, fără grijă pentru crescerea arborilor, devastând în mod vandalic totul, ce natura dăduse gratuit acestei țĕrĭ, lăsând în urma lor numai locurĭ desgolite de lemnul ce'l vênd în Galiția, lăsând pustietățĭ sterpe. Astfel au rĕmas în multe regiunĭ numai câmpii aride, arse de sóre, acoperite de buturuge găunóse și icĭ colo și de buruiene. Perḑênd aerul umiditatea, secând isvórele, scăḑênd nivelul rîurilor, s'a uscat și s'a schimbat și clima. Se potrivesce decĭ ḑica la: *„Arêndășia pierde moșia"* și *„Jidanul cu balabusta sunt ca lăcusta"*.

Așa primesce și boerul resplata pentru mârșava alianță de esploatare a țĕranului, făcută cu arêndașii și cârciumarii de pe moșia sa.

Rĕsboiŭ în China.

Luptele la Tien-Cin.

După tragedia din Peking, diplomația și cercurile militare îșĭ îndreptéză acum privirile asupra celor ce se petrec la *Tien-Cin*. Lupte marĭ se dau în jurul acestui oraș mai bine de-o sĕptĕmâna între Chinesĭ și trupele aliate. In 13 l. c. aliații, vĕḑênd că nu se mai pot susține în stare de defensivă, au decis un atac combinat în contra orașului chines. Aliaților li-a succes a cuceri prin surprindere arsenalul dela Vest, însĕ când au ajuns la forturile orașului, au întêmpinat o mare resistență.

A doua ḑi, în 14 l. c., aliații au repetat érășĭ atacul. Atuncĭ însĕ Chinesii erau bine pregătițĭ și așteptau atacul aliaților. Nu se scie cu positivitate resultatul luptei din 14, căcĭ telegramele sunt contraḑicĕtóre. Unele ḑic, că atacul n'a reușit, altele susțin dimpotrivă, că aliațiĭ au reușit sĕ rĕpună pe Chinesĭ și sĕ ocupe forturile cu prețul a jertfe marĭ. In cele trei ḑile de lupte continue aliații au avut *800 morțĭ și rănițĭ*. Cele mai marĭ pierderĭ le-au avut Rușii și Japonesii. Pentru fiă-care pălmac de pămênt trupele aliate au trebuit sĕ jertféscă sumedeniă de ómenĭ, deóre-ce Chinesiĭ resistau cu putere și pușcau strălucit de bine.

Se aștéptă încă confirmarea acestei victorii a aliaților, dér décă este sĕ judecăm situațiunea din luptele sângeróse dela Tien-Cin, atuncĭ orĭ-cine póte sĕ se aștepte încă de aicĭ înainte la un lung și crâncen rĕsboiŭ chineso-european.

Baia de sânge din Peking.

Ĕtă cum descrie *„Daily Express"* baia de sânge din Peking:

Strĕinii și trupele trimise spre apĕrarea lor, și carĭ *flămânḑiseră de ḑile întregĭ*, s'au hotărît, ca în nóptea spre 30 Iunie sĕ încerce o erupțiune. Acéstă erupțiune a fost o surprindere pentru trupele chinese, dintre carĭ garda strĕinilor a ucis 200. Trupele lui *Tungfusiang* și Boxerii, carĭ țineau ocupate porțile ambasadei (englese), au încercat un asalt asupra ambasadei, dér au întêmpinat resistență desperată și au fost silițĭ sĕ se retragă. Infuriațĭ de acéstă resistență și de pierderile, ce le-a avut, generalul Tung a adus tunurĭ marĭ și a început bombardarea ambasadei până când a luat foc și a prefăcut'o în ruină. Acei strĕinĭ, carĭ n'au fost ajunșĭ de glónțe, séu pe carĭ nu i-au omorît Boxerii, *șĭ-au aflat mórtea în flacări*. Principele *Tuan* n'a permis sĕ li-se ducă hrană strĕinilor, în credința, că ei se vor preda și va puté astfel sĕ între în tractărĭ cu puterile pentru forturile Taku. Principele *Cing* a provĕḑut însĕ, în secret, cu hrană pe strĕinĭ, din care causă au și putut sĕ resiste atâta timp. Nu se scie, ce s'a făcut cu principele *Cing*. In ultima luptă desperată strĕini au făcut *carée*, fie-care avênd un revolver, dér când au vĕḑut, că nu mai este scăpare, *au împușcat pe femei și copii*, ca sĕ nu cadă vii în mânile Chinesilor. Atuncĭ generalul Tung a dat ordin sĕ se descarce de-odată tóte tunurile și *Europenii au căḑut grămadă*. Cei carĭ au mai rĕmas în viață, șĭ-au luat refugiŭ în interiorul clădirii arḑênde, însĕ Boxerii i-au urmărit și aicĭ și când a căḑut coperișul ambasadei, *persecutorĭ și persecutațĭ s'au prăpădit în marea de flacărĭ*. După aceea Boxerii au măcelărit pe creștinii indigenĭ, așa că *sângele curgea părae* pe stradele orașului tatar.

Forțele aliaților.

Secretarul parlamentar engles *Brodrick* a declarat alaltăerĭ în camera comunelor, că la 10 Iulie forțele aliaților erau următórele la Taku și Tien-Cin: *Rusia* avea 149 ofițerĭ și 8200 soldațĭ; *Japonia* 124 ofițerĭ și 5100 soldațĭ; *Anglia* 175 ofițerĭ și 2400 soldațĭ; *Francia* 103 ofițerĭ și 2400 soldațĭ; *Germania* 34 ofițerĭ și 2400 soldațĭ; *America* 10 ofițerĭ și 1300 soldațĭ. Afară de aceștia o mică trupă austriacă și italiană, așa că contingentul întreg al trupelor internaționale era de *604 ofițerĭ și 20,700 soldațĭ*.

Declarațiile lui Goluchowski.

Din *Paris* se telegrafézá, că ministrul austro-ungar de esterne, contele *Guluchowski* a luat parte la o conferență, ce s'a ținut în ministeriul de esterne frances și acolo a precisat atitudinea monarchiei austro-ungare în următórele:

Monarchia este gata a conlucra cu celelalte puterĭ și spre scopul acesta e gata a trimite vase de rĕsboiŭ austro-ungare. Din contră: monarchia *nu se simte îndemnată a trimite trupe de pe uscat în China.*

In urma acestei declarații puterile nicĭ nu mai contéză la conlucrarea Austro-Ungariei în acțiunea contra Chinei.

SCIRILE ḐILEI.

— 6 (19) Iulie.

Szell pentru maghiarisare. La o cerere, ce i-s'a înaintat ministrului-președinte Szell din partea comitetului de teatru unguresc al Torontalului pentru un ajutor de 2000 cor., ministrul, după cum cetim în foile ungurescĭ, a rĕspuns făcênd următórea declarațiă: „Deóre-ce înființărei de cercurĭ teatrale, mai ales *în ținuturile locuite de naționalitățĭ, îi dau mare importanță*, cu plăcere pun în vedere sprijinul statului cerut de comitetul de teatru, în cas, décă scopul amintit mai sus al comitetului, (adecă popularisarea teatrului unguresc printre naționalitățile nemaghiare) va avé succes" etc. — Va sĕ ḑică ministru Szell cel cu „legea", „dreptul" și „dreptatea" e gata „bucuros" a sprijini din budgetul statului teatrele ungurescĭ numai cât acestea sĕ dovedéscă apoi, că în adevĕr ele *maghiariséză*. Pentru-ce óre miniștri ungurescĭ, décă au plăcerea de-a face atâtea esperimente de maghiarisare, nu le fac pe punga lor, ci risipesc banii statului, carĭ nu sunt numai pentru căpĕtuirea maghiarisatorilor?

Monumentul lui Mircea Vodă va sosi în curênd din strĕinătate, unde se lucréză, și va fi așeḑat în strada Carol din Tulcea în fața prefecturei.

Jidanĭ din România în Budapesta. Foile budapestane spun, că de două sĕptĕmânĭ nu este ḑi, în care sĕ nu sosésca familii jidovescĭ din România în Budapesta. Și alaltăerĭ au sosit în capitala Israilului jidano-maghiar 416 emigranțĭ, parte cu trenul, parte cu vaporul. Ei au fost primițĭ de membrii comunității israelite, carĭ i-au și ospĕtat bine. Și atât de bine s'au ospĕtat, încât — spun foile ungurescĭ — emigranții au început sĕ țină dicții, ba sĕ cânte chiar „Marseilesa". Toțĭ târtanii purtau pentegramme, emblema religiósă mosaică. La despărțire Jidanii „erau fórte mișcațĭ" și au rebonificat „ospitalitatea maghiară" cu strigărĭ de „éljen".

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au mai întrat următórele contribuirĭ:

a) *Pe lista nr. 16* (colect. d-l I. Nan, preot în Sân-Petru) ***cu totul 26 cor. 50 b.***, și anume: I. Nan 4 cor., G. Crivĕț 2 cor., Vas. Cranga 2 cor., I. Bârsan 1 cor., G. Cranga 1 cor., Nic. Inache 2 cor., I. Cranga 1 cor., G. Bârsan 2 cor., Silv. Bârsan 1 cor., Biserica rom. gr. or. 10 cor., Stan Bârsan 50 banĭ; b) D-l *I. N. Gămulea*, neguțător, Brașov *3 coróne.*

Primésca marinimoșii donatorĭ cele mai vii mulțămite. — *Direcțiunea școlelor.*

Renta română. „Berliner Börsen Courier" scrie următórele: „Afacerile sunt în general calme. Intocmai ca împrumuturile germane, rentele strĕine s'au manifestat cu o tendență fermă. Cu deosebire se póte spune acésta despre *renta română, care s'a urcat* față cu vestea unui nou ministeriu sub presidenția d-lui Carp".

Șahul Persiei la Petersburg. Șirul visitelor la curțile europene l'a început șahul Persiei prin visita din Petersburg, unde șahul a sosit alaltăerĭ după amiaḑĭ. La gară a fost întêmpinat de Țarul Nicolae, de membrii familiei domnitóre rusescĭ și de somitățile militare ale curții. Poporațiunea a făcut ovațiunĭ șahului, care a fost încuartirat în palatul de iérnă.

Fruntașii Evrei din Iașĭ, carĭ au fost invitațĭ la jubileul de 25 de anĭ al

---

puteam deosebi pe *d* de *b*, odată cu capul. Bĕtrânul făcea haz de mine și-mĭ arăta și-mĭ esplica cu o bunăvoință părintéscă.

A murit apoi și am rĕmas ér singur. Eram trecut de 15 anĭ. Trei anĭ am trăit cum am putut și de multe-orĭ nu mâncam nimic câte două ḑile. Mĕ prindea un dor de mama Maria și de momentele când nu suferiam de fóme lângă ea, dér trebuia sĕ-mĭ înăbuș orĭ ce dorință; acum nu mai puteam cerși, eram mare și-'mĭ era rușine.

La șépte-spre-ḑece anĭ am întrat în școla de bele-arte. De-atuncĭ viața mi-s'a mai îndulcit. Făceam picturĭ de comandă, asta ca sĕ am cu ce sĕ trăesc și rĕsplăta pentru aceste momente de chin era timpul în care pictam de dragul picturii, de dragul artei adevĕrate. Acum sciĭ cum am trăit și vedĭ unde am ajuns. Sunt tînĕr încă și voi munci din tóte puterile ca sĕ ajung ceva. Viitorul e deschis pentru toțĭ, greutatea e sĕ găsescĭ calea, ca sĕ te ducă la el".

Era târḑiu. Liniște de mórte. O luarăm spre casă îngândurațĭ și conscii de nimicnicia nóstră în fața vieții.

Zah.

…P. S. S. Metropolitului Moldovei, au pregătit …a dar o emblemă a vechiului testament în …ur şi împodobită cu pietre preţióse.

Sinucidere. Ni-se comunică, că un student din cl. V dela colegiul ev. ref. din Tergu-Mureşului, cu numele Simo Gabor, nereeşind la esamen şi vrênd sĕ-şĭ rĕsbune din causa acésta asupra profesorului sĕu de clasă Kobori Jànos, merse la acesta acasă înarmat cu un revolver cu 6 focurĭ. Din norocire, pe profesor nu-l află acasă. Studentul se duse atuncĭ în curtea gimnasiului şi acolo se împuşcă, murind imediat.

Căldura în Londra. Din Londra se telegrafézâ, că acolo căldura e nesuportabilă. De 50 de anĭ nu s'a mai pomenit în Londra o căldură atât de mare. Pe strade au ameţit fórte mulţĭ, ér alţii atacaţĭ de insolaţiă au murit imediat. Acésta s'a întêmplat nu numai în Londra, ci şi în împrejurimea ei.

Concert. Duminecă, în 22 Iulie, musica orăşenéscă va concerta în grădina hotelului „Pomul verde". Inceputul la 8 óre. Intrarea 60 banĭ.

Aparate de fotografie pentru diletanţi. Firma A. MOLL, liferantul curţii c. şi r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 îşĭ recomandă amatorilor de fotografare, articolele sale necesare pentrua fotografa. La cerere trimite liste ilustrate conţinĕnd preţurile. Deposite în Braşov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth farmaciştĭ. Teutsch şi Tartler, D. Eremias nepoţĭ.

Convocare.

Despărţĕmêntul VII. Haţeg al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român îşĭ va ţinĕ adunarea sa generală ordinară Duminecă la 5 August st. n. a. c. în biserica gr. cat. din opidul Haţeg la 3 óre p. m. cu următorul:

P r o g r a m: 1) Deschiderea adunării prin preşedinte; 2) Raportul biroului prin secretar; 3) Raportul cassarului despre starea cassei; 4) Raportul bibliotecarului; 5) Esmiterea a 3 comisiunĭ de 3 inşĭ pentru censurarea raportului făcut de secretar, cassar şi bibliotecar; 6) Esmiterea unei comisiunĭ pentru înscrierea de membri noi şi încassarea taxelor; 7) Eventuale disertaţiunĭ, ce sunt a se înainta directorului cel puţin cu 24 óre înainte de adunare; 8) Rapórtele comisiunilor esmise; 9) Statorirea budgetului pe anul 1901; 10) Alegerea a 2 delegaţĭ la adunarea generală ordinară; 11) Eventuale propunerĭ, verificarea protocolului şi închiderea adunării.

La acéstă adunare sunt învitaţĭ cu stimă toţĭ membrii din despărţĕmênt cum şi alţĭ binevoitorĭ şi spriginitorĭ ai culturii române.

Din şedinţa comitetului cercual al despărţĕmêntului VII al „Asociaţiunii" ţinută în Haţeg, la 15 Iulie 1900.

Nicolau Nestor, director desp. — *Dr. Gavril Suciu*, secretar.

Internatul de fetiţe din Blaşiŭ.

(*Publicare de concurs.*)

Pănă la ḑiua de *15 August n. a. c.* se escrie concurs pentru primirea în *Internatul Vancean de fetiţe din Blaşiŭ.*

Condiţiunile primirei sunt:

1. Pentru o elevă sunt de a se plăti pe un an scolastic 120 fl., solvibilĭ în două sĕu cel mult patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din clasele elementare şi de 6 fl. pentru cele din clasele superióre, apoi 1 fl. pe an pentru bae. Elevele, carĭ vor învĕţa limba francesă orĭ musica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate.

2. Fiind-că elevele vor trebui sĕ pórte vesminte uniforme, se va solvi 14—18 fl. după etatea fiă căreia. Uniforma acesta, care se pregătesce în internat, constă din două şurte în formă de rochiă, 2 pălării, — una de érnă şi alta de vară, — şi din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fie care elevă va trebui sĕ fiă provĕḑută cu: 6 cămeşĭ, 6 camisóne, 6 pantalonĭ, 1 fustă de érnă, 6 servete, 12 batiste, 6 părechĭ de ciorapĭ, 2 părechĭ de păpucĭ, 1 periă de dinţĭ, 1 periă de cap, 2 perii de încălţăminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 saltea de lână, 2 perinĭ, 4 feţe de pat, 4 feţe de perină, 2 cuverte de pat din giolgiŭ alb, 1 lavor de spălat şi 6 ştergare.

Obiectele acestea au sĕ fiă marcate cu numele elevei.

Pentru suma numită fie care elevă va primi:

1. Instrucţiune în studiile prescrise pe clasele I—VI elementare şi VII—VIII superióre, educaţiune religioso-morală şi deprinderĭ în conversaţiune maghiară şi germană.

2. Locuinţa în etagiul institutului în sale marĭ, sănĕtóse şi luminóse provĕḑute cu mobiliarul necesar.

3. Vipt întreg şi anume: *a)* la dejun cafea cu lapte, *b)* la amiaḑĭ 3 plese, Dumineca şi în sărbătorĭ, 4, *c)* la cină două plese.

4. Spălat, luminat şi încălḑit. In fiecare lună băetele vor lua câte o bae.

5. Instrucţiune în fiert, spălat, călcatul cu ferul, coptul pânei, tors, ţesut, curăţit, grădinărit, croit, ducerea socotelelor economiei de casă, conservatul şi aşeḑatul legumelor şi victualelor preste érnă, îngrăşatul animalelor, prăsirea şi ţinerea galiţelor etc.

La cererile pentru primire e de a se alătura: estras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănĕtatea elevei, atestat de vaccinare şi revaccinare.

Concursele sunt de a se înainta Prea veneratului Consistoriu Metropolitan în Blaşiŭ, alăturându-se la fie-care o marcă de 20 cr. pentru spedarea francată a resoluţiunei. Dela cererea de primire nu sunt dispensate nicĭ elevele, carĭ au mai fost în Internat.

Direcţiunea Internatului de fetiţe.

NECROLOG. Subscrişii au nemărginita durere a anunţa tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor încetarea din viaţă a prea iubitei şi prea scumpei lor **Ana Dr. Dăianu n. Totoianu**, care după îndelungate suferinţe de mamă, provĕḑută cu sfintele taine şi-a dat blândul sĕu suflet în mânile Creatorului sĕu, erĭ la órele 6 séra, în anul al 28-lea al vieţii şi al 4-lea al fericitei sale căsĕtorii.

Inmormêntarea scumpei defuncte se va face din casele părinteştĭ dela Chişfalĕu (l. Alba Iulia) mâne, Joi, 19 Iulie n. 1900 la órele 3 d. a.

Fie-ţĭ somnul lin iubito şi pomenirea ta în vecĭ!

Sibiiu—Chişfalĕu, 18 Iulie n. 1900.

Dr. Elie Daianu, ca soţ, cu fiiĭ sĕi: Ioachim Leo şi Lucia Monica. Vĕd. Ana Totoianu n. Daianu, ca mama, cu fiiĭ sĕi: Lucreţia m. Boieriu cu soţul preotul Ioan Boeriu (Lechinţa-de-Mureş) şi fiiĭ lor: Aurelia, Laura, Elena şi George. Preotul Ioachim Totoianu cu soţia Ana n. Rus şi fiul Ionel Virgil; Letiţia, Cornelia şi Ioan fraţĭ şi surorĭ. Iosif Dav. Daianu (Cut) si soţia Ana n. Munteanu ca socrii, cu fiiĭ lor: Vasilie, Ioana m. Simescu, Susana m. Muntean, Ioan şi Ana m. Brate, cumnaţĭ şi cumnate. Rosa Henzel n. Daianu cu soţul Sebastian Henzel (Sibiu) şi fiiĭ lor: Basil, Valeriu, Aurelia, Sabin şi Niculae. Maria Vlad n. Daianu cu soţul Nic. Vlad (Oreştie) şi fiiĭ: Virgil, Veturia m. Demeter şi Victor. Ana Moldovan n. Totoianu cu soţul, preotul Ioan Moldovan (Ciunga) şi fiiĭ: Matilda, Mariţi. Basil, Ioan şi Aurel, mătuşĭ, unchi, verĭ şi verişóre.

Petrecerĭ.

Tinerimea română din Selagiu şi Chior învită la petrecerea cu dans, ce o va arangia cu ocasiunea Sfinţirei bisericei gr. cat. de acolo şi a ţinerii adunării despărţĕmêntului XVI-lea Selagian-Chioran, al Asociaţiunei, precum şi a Reuniunei femeilor române Sălăgiane *la 2 August* (ḑiua sf. Elie) în Sig (Felsö-Szék), sub scut sigur, în favorul aceleaşĭ bisericĭ.

Intrarea: de persónă 1 fl., în familiă 80 cr. Inceputul la 7 séra. Suprasolvirile marinimóse se vor chita în public. Pentru mâncărĭ va fi îngrijire bună. On. óspeţĭ pentru comoditatea proprie şi orientarea Comitetului sunt rugaţĭ a se insinua.

Comitetul arangiator: Alimpiu Barboloviciŭ şi Andreiŭ Cosma, patronĭ; Ioan Moldovan, preşedinţe; Ioan Ilieş şi Ioan Popiliu, vice-preşedinţĭ; Gratian Flonta, secretar; Aug. Moldovan, cassar; Victor Pop, controlor; Laurenţiu Sima şi Teodor Boţioc, maiordomĭ. (Urmézâ 51 tinerĭ în comitet.)

VARIETATE.

Cultul faţă de morţĭ în China. Chinesii au un mare cult faţă de morţĭ, ceea-ce constitue o trăsătură simpatică a străvechii lor culturĭ. Subsolul întregului imperiu este un vast cimiter cu mormintele străbunilor, pe carĭ le apĕră şi scutesc cu multă pietate. In căutarea după causele actualei revoluţii chinese, este fórte remarcabilă şi împrejurarea, că Chinesii au considerat şi consideră de-o mare vătĕmare a cultului lor pentru morţĭ faptul, că cu ocasia construirii căilor ferate de către Europenĭ, numĕróse morminte chinese au fost devastate şi nimicite, fără a li-se mai vedé urma.

Că în ce mĕsură onorézâ Chinesii pe morţii lor, o arată în mod fórte viu ritualele, ce le fac ei după îmormêntărĭ. Scriitorul olandes *Henri Borel* a luat parte la un astfel de ritual, despre care istorisesce lucrurĭ interesante. Ĕtă ce ḑice el:

La învitarea familiei *Ngo-Ciun-Po* am luat parte înainte cu două lunĭ şi eu la un ritual sĕvîrşit în amintirea capului familiei, decedat. Chinesii buddhiştĭ cred, că după mórte sufletul omului se împarte în 7 părţĭ, dintre carĭ două se scoboră îndată în infern, ér celelalte 5 rĕtăcesc prin vĕzduh. Membrii familiei trebue dér, ca prin jertfe pióse sĕ mântuéscă din infern cele două părţĭ de suflet, ca tóte şépte părţile sĕ se unéscă şi sĕ-şĭ afle vecĭnicul repaus în paradisul lui Buddha.

La pórta casei familiei chinese m'a primit cel mai bun amic al decedatului, un mandarin militar. Nimic nu mai arăta rangul sĕu înalt: purta vestminte dure şi sĕrăcăcióse în semn de doliu. M'a condus într'o cameră vastă de-o ornamentare exotică. Din lampele de lotus strĕbăteau raḑe de lumină vineţiă, pe păreţĭ atêrnau tot felul de mătăsării, purtând inscripţii în litere de aur, carĭ vesteau meritele decedatului. In cameră era întins mortul şi, după credinţa chinesă, o parte a sufletului rĕmase în casă plutind prin aer. Jelitorii aşternură o masă în camera acésta încărcată cu tot felul de mâncărĭ gustóse, ca sufletul sĕ se sature bine din mirosul lor.

Când am păşit în cameră, m'a surprins fórte mult faptul, că ea era plină de ómenĭ îmbrăcaţĭ în vestminte de diferite colorĭ, carĭ îţĭ luau vederea, apoi de soldaţĭ lăncierĭ, heroldĭ, arcaşĭ, purtătorĭ de eventalii etc. Mai tărḑiu, când am privit şi mai bine în jurul meu, surprinderea îmĭ fù şi mai mare — mulţimea din cameră nu consta, decât din păpuşĭ îmbrăcate, ce atêrnau de păreţĭ. Conducĕtorul mi-a esplicat, că păpuşile acestea representă pe însoţitorii decedatului, carĭ îl vor urma şi atuncĭ când se va reîntórce din infern.

In fruntea mulţimei se afla pe un pod o păpuşă mai voluminósă, decât celelalte: asta simbolisa pe mandarinul decedat, plecând spre ceriŭ. De cealaltă parte a podului, care închipuia ceriul, atêrnau figurile sufletelor, carĭ locuesc în regiunile fericite. Intre ele se afla şi Tiong-So, măcelarul, care întréga lui viaţă a omorît animalele, până când în fine i-a părut rĕu de pĕcate şi s'a decis, că nu va mai vĕrsa sânge şi nu va mai mânca carne. Cuţitul şi l'a ascuns în nisip, dér se temea, că are sĕ-l afle cine-va şi-l va folosi spre vĕrsare de sânge; l'a scos aşa-dér din locul ascuns şi a fugit cu el între munţĭ, unde l'a ascuns sub stâncĭ. Dér şi acum se temea, că-l află cine-va. Nu mai avea linişte pentru acésta şi ḑilele lui erau o tortură vecĭnică, până când c'o ocasiă i-a aflat loc cuţitului — l'a ascuns adecă în inima lui. Prin fapta acésta şĭ-a rĕscumpĕrat tóte pĕcatele şi a ajuns în tagma sufletelor fericite.

Ritualul s'a început cu aceea, că sufletul din infern al decedatului l'au invocat preoţii îmbrăcaţĭ în mătase négră prin rugăciunĭ, carĭ sĕmănau a musică. După ritualul acesta tóte scumpeturile din cameră, împreună cu păpuşile, le-au aşeḑat într'un palat pregătit din hărtiă şi mătase, şi i-au dat foc. După credinţa lor sufletul mandarinului s'a înălţat de-odată cu flacările spre ceriŭ, în patria sufletelor fericite, dimpreună cu strălucita lui suită.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 18 Iulie. Din Petersburg i-se telegrafézâ lui „Berliner Tagblatt", că *Rusia va pĕtrunde de către nord spre Peking pe propria-i rĕspundere.* Pregătirile trupelor rusescĭ lasă a-se presupune operaţiunĭ în stil mare.

Londra, 18 Iulie. O telegramă, ce o primesce „Daily Mail" din Petersburg afirmă, că nu mai încape acum îndoială cu privire la aceea, că *China va declara rĕsboiŭ Rusiei* şi că *rĕsboiul*, ale cărui urmărĭ sunt incalculabile, *s'a început deja.*

Londra, 18 Iulie. Din *Shanghai* se vestesce lui „Daily Express", că principele *Tuan a pus termen pentru rĕscóla generală.* Chinesii din Shanghai declară, că de vor debarca trupe strĕine pe uscat, vor trage glónţe asupra lor.

Shanghai, 18 Iulie. In provinciile *Tajnau* şi *Sansi* au fost ucişĭ *40 strĕinĭ şi 100 creştinĭ indigenĭ.* In jur de Shanghai sunt postaţĭ *o miiă de Chinesĭ bine înarmaţĭ.* Mişcarea revoluţionară sĕ estinde grabnic în China interióră şi sudică.

Londra, 18 Iulie. Din *Beira* se vestesce, că *consulul engles Mac Master a căḑut jertfa unui atentat cu pumnalul.*

Londra, 19 Iulie. „Daily Mail", anunţă, că **China**, *prin ambasadorul sĕu din Petersburg ar fi* **declarat Rusiei oficial rĕsboiul.** Chinesii sĕ fi năvlit cu mare oştire în Siberia ostică.

Literatură.

In legătură cu „Predicele pentru Dumineci şi Sĕrbătorĭ", de Dr. *Em. Elefterenos* a apărut de acelaşĭ autor şi partea a doua: „***Predicĭ ocasionale şi funebrale***", care se estinde pe 220 pag. şi conţine 11 predicĭ pentru cununii, alte 13 predicĭ pentru diferite ocasiuni (la sânţirea de bisericĭ, la instalărĭ de parochĭ şi protopopĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului înaintea credincioşilor; discurs la terminarea anului scolastic etc.) Predicĭ pentru înmormêntărĭ (la bărbaţĭ şi femei de diferite etăţĭ şi condiţiunĭ). Costă un esemplar *3 cor. 50 banĭ.* trimis franco şi se póte procura dela Tipografia „A. Mureşianu" din Braşov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tótă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende séu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu.* Acésta e una din cele mai preţióse colecţiunĭ de poveştĭ, ce le avem în literatura nóstră şi n'ar trebui sĕ lipséscă din nicĭ o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile poporale, fiind în felul sĕu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 (cu posta fl. 1·60.) In asĕmĕnare cu mărimea, preţul e fórte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătóre, pentru bibliotecile poporale şi pentru familii el constitue o lectură escelentă şi fórte potrivită de-a înlocui romanele secĭ şi de sensaţiă

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte. localisată de *Antoniu Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru, fiind o piesă fórte uşóră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P. Ediţiunea a doua,* apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte fórte mângăitóre pentru inimele creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr).

Noptĭ de iérnă. novele pentru popor de *George Simu.* Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărimea 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul.* Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa.* Este o carte mare şi fórte ieftină în asĕmĕnare cu mărimea ei, dér şi mai ieftină în asĕmĕnare cu învĕţăturile marĭ şi multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveştĭ din Bănat, împărţită în 3 tomurĭ, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.

Musa Someşană este o carte de poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Buticescu.* E scrisă fórte poporal cu tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (prin poştă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cărticică cu balade poporale, adecă o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. Pop Reteganul.* Sunt vre-o 60 de poesii glumeţe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu.* Conţine 25 legende diferite. Preţul unui esemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.).

Vivia, séu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş,* preot şi profesor. Se vinde cu preţul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Acéstă interasantă naraţiune privesce evenimente din 1848-49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor, de *George Simu.* Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasiliu Ranta Buticescu.* E o bogată colecţiune de poesii, tipărite pe hârtiă fină şi formând un volum de lux Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.).

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, către diferite rudenii, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ scolastice, de *George Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire. Sub titul acesta a apărut în editura tipografiei d-lui Todoran din Gherla o carte de poesii şi prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop.* Se póte procura şi dela tip. „A. Mureşianu“. Preţul 40 cr. (cu posta 43.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţinĭ ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe care te fac sĕ-ţĭ mai uiţĭ de nĕcasurile lumei şi sĕ isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr.(cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii poporelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Acésta scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaţii iubitorĭ de sciinţă. Preţul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală (Doctorul sufletesc şi sfaturile lui pentru cei ce sunt aprópe de timpul scăpărei din închisóre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu,* pe timpul când funcţiona ca spiritual la institutul corecţional din Gherla. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Associaţiunei+stăt şi de favorabil apreţiată din partea diarelor nóstre. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Preţul 85 cr. trimis francat.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine şi conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de d-na *L. Rudow-Suciu.* Este o carte de 148 pag. 8⁰, tipar mĕrunt, dér frumos şi curat. Preţul 50 crucerĭ (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă şi bine scrisă. Preţul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la institutul de corecţiune din Gherla. Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cărţĭ de rugăciiunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată.* Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, d- *Em. Elefterescu,* cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numerósele sale scrierĭ atât de médulóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.40
Renta de coróne ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.50
Renta de aur austr.	115.55
Losurĭ din 1860	134.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.12
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	686.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	664.50
Napoleondorĭ	19.32
Mărcĭ imperiale	118.57
London vista	242.40
Paris vista	96.50
Rente de coróne austr. 4%	97.60
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 19 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.16	Vênd.	19.22
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.24	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Nr. 409—1900.

PUBLICAŢIUNE

Pentru darea în arendă a următórelor *arăturĭ şi livedĭ orăşenescĭ*:

1) livadia înaintea Lapiaşului în Timişul de sus.

2) livadia, aşa numită „dreissigerwiese“ în Timişul de jos;

3) livadia vortmanului (Comp top. Nr. 12895) din poiană; pe timpul din *1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1906*; — mai departe

4) Parţela în livadia de fên lângă Bod;

5) Locul de arat viz-avis de fabrica de petroleu alui Otroban, — pe timpul din 1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1904; —

şi în urmă:

6) locul cimitirului central (Com top. Nr. 10218) pe timpul din *1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1902* se va ţine **Marţĭ în 31 Iulie 1900** la 9 óre a. m. o licitaţiune publică în biroul orăşenesc de economiă, unde se pot vedé până la diua numită condiţiunile de licitaţiune.

Braşov, în 14 Iulie 1900.

1022,1—1. *Oficiul orăşenesc de economiă*

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezd-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.